סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 34282
קובץ: תשובות סופיות

אזרחות

שאלון 34282 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:
בשאלון זה פרק אחד – (2×50) – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. הוראות מיוחדות: אין.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

בהצלחה!

תשובות סופיות

השאלות

שאלה 1

שלטון העם: העם הוא הריבון ומקור הסמכות של השלטון; האזרחים בוחרים בבחירות חופשיות ותקופתיות נציגים שפועלים בשמם ולמענם; השלטון מכהן לזמן קצוב, שואב את הלגיטימיות מן העם ונתון לביקורתו, והעם יכול להחליפו בבחירות. ציטוט: "המוסד שבעבורו הצביעו האזרחים ומושל בשמם הוא הכנסת." / "הכנסת היא הרשות שבחרו האזרחים ונתנו בה את אמונם - לא הממשלה." / "אחת הסיבות העיקריות לתחושה זו היא שנבחרי הציבור שבחרנו אינם מייצגים אותנו." קישור: הכנסת היא הגוף שהעם בחר בבחירות כדי שיפעל ויחליט בשמו ולמענו – העם הוא מקור הסמכות של השלטון.

שאלה 2

הצגה: ביקורת שמקיימת מערכת המשפט (בעיקר בג"ץ) על רשויות השלטון: על הרשות המבצעת – בדיקת חוקיות החלטותיה ופעולותיה וביטול החלטה בלתי חוקית; על הרשות המחוקקת – בדיקת התאמת החוקים לחוקי היסוד, ובישראל (במידה רבה מאז המהפכה החוקתית) גם פסילת חוקים הסותרים חוקי יסוד; אמצעי להגבלת השלטון ולהגנה על זכויות האדם. ציטוט: "כך למשל בפסקי הדין שעסקו בעניין הגז ביטל בג"ץ את המתווה שעליו החליטה הממשלה." / "אין זה פלא כי בעתירות רבות אפשר לראות כי בין העותרים מצויים חברות וחברי כנסת מן האופוזיציה." / "בית המשפט מצידו מתערב בעניינים רבים לנוכח חולשת הכנסת." קישור: לפי הקטע, בג"ץ ביטל את המתווה שעליו החליטה הממשלה – ביקורת שיפוטית על הרשות המבצעת.

שאלה 3

הצעת חוק פרטית: הצעת חוק שיוזם ומגיש חבר כנסת אחד או קבוצה של חברי כנסת (להבדיל מהצעת חוק ממשלתית או של ועדה); מוגשת לנשיאות הכנסת לאישור ומונחת על שולחן הכנסת; לאחר פרק זמן (בדרך כלל 45 יום) עולה לקריאה טרומית (דיון מוקדם) במליאה; אם אושרה – מועברת לוועדה שמכינה אותה לקריאה ראשונה, ואחר כך קריאה שנייה ושלישית; מאפשרת לחברי הכנסת – גם מן האופוזיציה – ליזום חקיקה. ציטוט: "מרבית הצעות החוק שמגישים חברי כנסת הן הצעות חוק שלא יבשילו לעולם, ואף לא יעברו בקריאה טרומית." / "אחד הכלים האפקטיביים היחידים שעומדים לרשות חברי הכנסת בכלל, ושל האופוזיציה בפרט, הוא הצעת חוק." / "בכנסת האחרונה שהשלימה קדנצייה, 4.1% בלבד מהצעות החוק שהגישו חברי הכנסת הבשילו לכדי חקיקה." קישור: היוזמים הם חברי כנסת (גם מן האופוזיציה); ההצעות צריכות לעבור קריאה טרומית, ורובן נעצרות בה.

כל הבגרויות באזרחות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/civics